

TIEDOTE 26.3.2026

Julkaistavissa heti

Ilmastonmuutos saattaa vaikuttaa Itämereen arvioitua voimakkaammin

Ilmastonmuutos kiihdyttää Itämeren rehevöitymistä, joten vaikuttavia suojelutoimia tarvitaan nopeasti lisää. Huhtikuussa Turussa järjestettävä Baltic Sea Archipelagos Symposium edistää Itämeren suojelua tuomalla esiin uusinta tutkimustietoa ja luomalla edellytyksiä laaja-alaiselle yhteistyölle.

Ilmastonmuutoksen konkreettiset seuraukset näkyvät jo Itämerellä ja Saaristomerellä monin tavoin. Jos nykyistä kehitystä ei onnistuta kääntämään, kokonainen rannikkoekosysteemi on vaarassa hävitä. Meriluonnon tuhoutumisella olisi vakavia vaikutuksia eliölajien lisäksi rannikkoalueiden elinkeinoelämään, merialueiden virkistyskäyttöön ja ihmisten hyvinvointiin.

– Baltic Sea Archipelagos Symposiumin tavoitteena on lisätä tietoa meren tilasta ja sen taustalla olevista syistä sekä tulevista kehityskuluista, professori emeritus **Ilppo Vuorinen** kertoo.

Meren tilan parantamiseksi Vuorinen peräänkuuluttaa pitkäjänteistä ja laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Keskeisessä roolissa ovat erityisesti tutkijat, päättäjät, yritykset, maanviljelijät ja tiedotusvälineet.

– Toimenpiteiden vaikuttavuuteen olisi nyt syytä kiinnittää erityistä huomiota. Suojelutoimien suunnittelussa pitäisi hyödyntää nykyistä tehokkaammin tutkimustietoa, mikä edellyttää rakentavaa vuoropuhelua eri toimijoiden kesken, Vuorinen sanoo.

Juurisyyt ulottuvat jääkaudelle

Vuorisen mukaan globaalit ilmastomallit aliarvioivat ilmastonmuutoksen vaikutuksia Itämereen, koska ne eivät ota huomioon alueellisia erityispiirteitä. Itämeren aluetta arvioitaessa huomioon olisi otettava jääkauden jälkivaikutukset Pohjois-Euroopassa.

– Itämeri syntyi noin 11 000 vuotta sitten, kun Skandinaviaa peittävä jäätikkö alkoi sulaa luonnollisen ilmaston lämpenemisen seurauksena. Itämeren alue on itse asiassa vieläkin toipumassa jääkaudesta, ja nyt toipumista vaikeuttaa ihmisen aiheuttama ilmastonmuutos, Vuorinen sanoo.

Vuorinen pitää huolestuttavana sitä, että nämä kaksi ilmiötä vaikuttavat Itämereen samansuuntaisesti.

– Tämän vuoksi ilmastonmuutoksen vaikutukset voivat olla Itämeren alueella voimakkaampia ja nopeampia kuin globaalit ilmastomallit ovat ennustaneet, Vuorinen sanoo.

Ilmastonmuutoksen monista vaikutuksista Vuorinen nostaa esiin suolapitoisuuden laskun ja meriveden pinnan nousun, joita hän pitää tulevien kehityskulkujen kannalta erityisen merkittävänä tekijöinä.

Suolapulssien määrä vähentynyt

Itämeren hyvinvoinnille tärkeät suolapulssit tuovat Itämereen Tanskan salmien kautta Pohjanmeren suolaista merivettä. Vuorisen mukaan suolapulssien tuloa on seurattu pitkälti toista sataa vuotta, joten niitä synnyttävät mekanismit tunnetaan hyvin. Tiedetään, että ne edellyttävät juuri oikeanlaisia sääolosuhteita.

– Suolapulssit olivat 1970-luvulle asti lähes jokavuotinen tapahtuma, mutta sittemmin niiden määrä on vähentynyt noin yhteen pulssiin kymmenessä vuodessa. Samaan aikaan makean veden valuma Itämereen on lisääntynyt huomattavasti, Vuorinen kertoo.

Itämeri sijaitsee lounaisten ilmapvirtausten alueella, minkä seurauksena laajalle valuma-alueelle kertyy suuri määrä sadevettä.

– Valuman kasvu on aiheuttanut suolapitoisuuden laskua, joka puolestaan vaikuttaa jokaisen Itämeren lajin levinneisyyteen. Jos nykyistä kehitystä ei onnistuta pysäyttämään, rannikkovesiemme koko ekosysteemi on vaarassa romahtaa, Vuorinen varoittaa.

Suojelutoimia tehostettava

Ilmastonmuutoksen edetessä sateet yleistyvät ja sademäärät kasvavat, jolloin mereen huuhtoutuu entistä enemmän ravinteita. Rehevöitymistä lisäävät erityisesti pelloilta mereen päätyvät fosfori ja typpi.

Tutkijoiden mukaan ilmastonmuutoksen ja rehevöitymisen yhdistelmä todennäköisesti voimistaa biodiversiteetin muutoksia, joiden vaikutukset ovat usein hyvin monimutkaisia. Muutosten syiden ja seurausten tuominen laajempaan tietoisuuteen on tärkeää.

Vuorisen mukaan tutkijoiden tuottama tieto antaa suunnan Saaristomeren suojelutoimille, mutta muutoksen aikaansaaminen ei onnistu ilman kestävää päätöksentekoa ja innovatiivista yritystoimintaa.

– Baltic Sea Archipelagos Symposiumin keskeisenä tavoitteena onkin lisätä tietoisuutta erilaisista kehityskuluista ja löytää konkreettisia keinoja meren tilan parantamiseksi yhdessä eri toimijoiden kanssa, Vuorinen painottaa.

Lisätietoja:

Professori emeritus Ilppo Vuorinen: ilppo.vuorinen@sakarialhopuronsaatio.fi, p. 040 556 0668

Baltic Sea Archipelagos Symposium järjestetään Turussa 27.–28.4.2026. Tapahtuman järjestää Sakari Alhopuron säätiö yhdessä Turun yliopiston ja Åbo Akademin kanssa. Liedon Säästöpankkisäätiö osallistuu tapahtumaan tarjoamalla maksuttoman sisäänkäsyn sadalle korkeakouluopiskelijalle.

Tapahtuman pääyhteistyökumppanina on Wega Group Oy ja muina kumppaneina Metsähallitus, Luonnonvarakeskus, OP Varsinais-Suomi, A'Pelago, Bioname, Pidä Saaristo Siistinä ry, Suomen Biokierto & Biokaasu ry sekä Ålandsbanken.

Tapahtuman verkkosivu: bsa2026.fi